

**PAWILON
POLSKI
W WENECJI**

We Are One

Ksawery Kirklewski, Stefan Stefaniszyn

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

We Are One

Koncepcja kuratorska do Pawilonu Polskiego
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji w 2026 roku

Obecnie coraz więcej osób zwraca się do sztucznej inteligencji po porady – nie tylko w poszukiwaniu faktów, ale także po to, by podzielić się swoimi wątpliwościami, obawami i nadziejami. Ludzie wyznają jej swoje sekrety i szukają zrozumienia w rozmowach, które przypominają terapię. Każdy człowiek poza duchowymi potrzebami, takimi jak potrzeba uznania i przynależności, wymaga także miejsca do refleksji, a sztuczna inteligencja staje się częścią tego, jak staramy się je zaspokoić. AI nie jest jednak odrębnym autorytetem. Jest zwierciadłem nas samych – zbudowanym ze wszystkiego, co ludzie powiedzieli, napisali i pomyśleli w przeszłości. Jej wiedza jest zbiorową pamięcią, odzwierciedleniem naszej wspólnej mądrości. AI pośredniczy w tych głosach, organizując i podając je w odpowiednio ludzki sposób.

„We Are One” wyobraża sobie przyszłość ukształtowaną przez tę wspólną mądrość – przyszłość z nowymi, wzmocnionymi przez sztuczną inteligencję przestrzeniami, otwartymi zarówno na spowiedź, jak i na te wielkie, egzystencjalne pytania. Te wyimaginowane przestrzenie społeczne – cyfrowe sanktuaria – oferują połączenie i poczucie przynależności, stworzone przez nas wszystkich i dla nas wszystkich.

Proponowana instalacja to rozwinięcie prezentowanej w 2025 roku na Biennale Gliwice interaktywnej instalacji świetlno-dźwiękowej, reagującej na obecność widzów i przetwarzającej ich zbiorowe myśli i zachowania w spójny komunikat audiowizualny. W wersji przygotowanej specjalnie na Biennale Arte 2026, Pawilon Polski staje się cyfrową świątynią, w której komunikacja, światło i dźwięk umożliwiają zbiorową kontemplację.

W instalacji sygnały płynące z otoczenia – anonimowe wiadomości tekstowe i głosowe pozostawiane przez odwiedzających, a także ich zachowanie w przestrzeni są analizowane przez sztuczną inteligencję i w czasie rzeczywistym przekształcane w audiowizualny komunikat. AI nie pełni tu roli narratora, lecz uważnego interpretatora zbiorowych emocji. Oparta na stworzonym przez nas systemie przetwarzania odczytu danych emocjonalnych, współpracuje z autorskimi algorytmami odpowiedzialnymi za logikę wizualną i dźwiękową instalacji. Jej zadaniem jest syntetyczne uchwycenie aktualnego nastroju odwiedzających Pawilon – ich myśli, zainteresowań, fascynacji, nadziei, niepewności i lęków. Dane nie są prezentowane wprost – stanowią materiał wejściowy dla społecznego eksperymentu, którego wynikiem jest uogólniony portret emocjonalny wspólnoty. Projekt wyrasta z posthumanistycznej perspektywy, w której sztuczna inteligencja nie pełni roli kreatora, lecz partnera – czułego odbiorcy sygnałów i ich afektywnego tłumacza. Powstał z potrzeby stworzenia przestrzeni, gdzie można być razem, milczeć razem i oddychać w rytmie zbiorowych emocji. Ta kolektywność

– subtelna, nienazwana, nierozstrzygająca – tworzy chwilowy wyższy byt, który nie przyjmuje konkretnej roli, ale działa jako abstrakcyjna forma wspólnego istnienia.

Cała warstwa audiowizualna projektu – od formy światła, przez kompozycję dźwiękową, po interaktywne reakcje, została zaprojektowana od podstaw, ręcznie, przez zespół twórców. Wykorzystujemy autorski system budowania ekranów z programowalnych elastycznych pasków LED (320 sztuk o łącznej długości 4,8 kilometrów), które rozmieszczone są w przestrzeni pawilonu jako jednostki, zarazem stanowiące budulec do centralnej struktury instalacji, przypominającą współczesny ołtarz. Analogicznie wielokanałowy system dźwiękowy instalacji, funkcjonuje zarówno jako kolektywne pole brzmieniowe, jak i jako zbiór samodzielnych, kierunkowych źródeł – każde z nich może działać niezależnie lub zestroić się z innymi, tworząc analogię do idei wspólnoty złożonej z niezależnych podmiotów. Dane zbierane są za pomocą wysokoczułych kamer podczerwonych, które śledzą obecność i ruchy widzów w czasie rzeczywistym, z wysoką precyzją – zapewniając bardzo płynne i subtelne reakcje systemu. Każdy z odwiedzających ma też możliwość pozostawienia anonimowej notatki za pomocą tabletów lub własnego telefonu.

Dotychczasowe prezentacje naszych interaktywnych instalacji w Polsce, ale też w wielu krajach za granicą (m.in. Stany Zjednoczone, Korea, Meksyk, Włochy, Holandia, Niemcy i Kanada), pokazują, że ten rodzaj doświadczenia rezonuje z odbiorcami z szerokiego spektrum wrażliwości, kultur i środowisk, i w każdym z tych kontekstów uruchamia silne reakcje emocjonalne. Nasze instalacje potwierdziły swoją trwałość podczas ekspozycji m.in. w galeriach nowych mediów w Amsterdamie (18 miesięcy) i Berlinie (12 miesięcy).

Instalacja powstaje w oparciu o konsultacje i badania poprzedzające Biennale Arte – planujemy serię spotkań z ekspertami z zakresu socjologii, etyki i filozofii, a także pilotażowe testy z udziałem publiczności. Ich celem jest dopracowanie projektu w kontekście zbiorowego doświadczenia i poczucia wspólnoty. Wierzymy, że właśnie taki model interakcji – nieinwazyjny, wspólnotowy, zrozumiały zmysłowo – pozwala ludziom spotkać się ponad podziałami kulturowymi i językowymi.

Praca została zaprojektowana z pełną świadomością ograniczeń przestrzennych, konserwatorskich i logistycznych związanych z przestrzenią Pawilonu Polskiego. Ma konstrukcję modułową, jest energooszczędna, przetestowana w warunkach muzealnych i galeryjnych oraz przystosowana do bezpiecznego kontaktu z publicznością. Projekt wyrasta również z dynamicznego kontekstu polskiej sceny technologiczno-artystycznej – w kraju, w którym zmiany zachodzą niezwykle szybko, a technologia coraz silniej spleta się z wyobraźnią artystyczną. Przekonani o tym, że Polska może być źródłem innowacyjnej, empatycznej sztuki cyfrowej, chcemy pokazać światu, że jesteśmy gotowi tworzyć projekty na miarę globalnych wyzwań kultury i relacji między ludźmi.

We Are One

Curatorial concept for the Polish Pavilion
at the 61st Venice International Art Exhibition in 2026

Today, more and more people turn to AI for advice – not just for facts, but to share their doubts, fears, and hopes. They confess their secrets and seek understanding in conversations that feel almost like therapy. All people have spiritual needs – the need for meaning, connection, and places for reflection – and AI is becoming part of how we try to meet them.

But AI is not a separate authority. It is a mirror of us – built from everything people have said, written, and thought in the past. Its knowledge is a collective memory, a reflection of our shared wisdom. AI mediates these voices, organizing them and giving them back in a tailored, human way.

„We Are One” imagines a future shaped by this shared wisdom – a future with new AI-enhanced spaces open for confession and the big, existential questions. These community spaces reimagined – digital sanctuaries – offer connection and a sense of belonging, created by all of us and for all of us.

The proposed installation is a development of the interactive light and sound installation presented at the 2025 Biennale Gliwice, which reacts to the presence of viewers and transforms their collective thoughts and behavior into a coherent audiovisual message. In the version prepared especially for the 2026 Biennale Arte, the Polish Pavilion becomes a digital temple where communication, light and sound enable collective contemplation.

In the installation, signals from the environment – anonymous text and voice messages left by visitors, as well as their behavior in the space – are analyzed by artificial intelligence and transformed into an audiovisual message in real time. AI does not play the role of narrator here, but as an attentive interpreter of collective emotions. Based on a processing system we created for reading emotional data, it collaborates with proprietary algorithms responsible for the visual and audio logic of the installation. Its task is to synthetically capture the current mood of Pavilion – their thoughts, interests, fascinations, hopes, uncertainties and fears. The data is not presented directly – it is the input for a social experiment, the result of which is a generalized emotional portrait of the community. The project grows out of a posthumanist perspective, in which artificial intelligence does not play the role of creator, but of partner – a sensitive receiver of signals and their affective interpreter. It was born out of the need to create a space where one can be together, be silent together and breathe in the rhythm of collective emotions. This collectivity – subtle, unnamable, inconclusive – creates a momentary

higher entity that does not take on a specific role, but acts as an abstract form of collective existence.

The entire audiovisual layer of the project – from the light form, to the sound composition, to the interactive responses – has been designed from scratch, by hand, by our artist team. We use our own technology of building screens with programmable flexible LED strips (320 pieces with a total length of 4.8 kilometers in this case), which are distributed in the space of the pavilion as standalone units connected together and forming the central structure of the installation, reminiscent of a contemporary altar. Similarly, the installation's multi-channel sound system, functions both as a collective sound field and as a collection of independent, directional sources – each of which can operate independently or tune in with the others, creating an analogy to the idea of a community composed of independent entities. Data is collected using high-sensitivity infrared cameras that track the presence and movements of viewers in real time, with high precision – ensuring very smooth and subtle responses from the system. Each visitor also has the opportunity to leave an anonymous note using tablets or their own phone.

Previous presentations of our interactive installations in Poland, but also in many countries abroad (including the United States, Korea, Mexico, Italy, the Netherlands, Germany and Canada), show that this type of experience resonates with audiences from a wide range of sensitivities, cultures and backgrounds, and triggers strong emotional responses in each of these contexts. Our installations have proven their durability during exhibitions at new media galleries in Amsterdam (18 months) and Berlin (12 months), among others.

The installation is being created based on consultations and research prior to the Biennale Arte – we are planning a series of meetings with experts in sociology, ethics and philosophy, as well as pilot tests with the public. Their goal is to refine the project in the context of collective experience and sense of community. We believe that it is precisely this model of interaction – non-invasive, communal, sensually understandable – that allows people to meet across cultural and linguistic divides.

The work was designed with full awareness of the spatial, conservation and logistical constraints of the Polish Pavilion space. It has a modular design, is energy-efficient, has been tested in museum and gallery conditions, and is designed for safe contact with the public. The project also grows out of the dynamic context of the Polish technology and art scene – in a country where change is occurring extremely rapidly and technology is increasingly intertwined with the artistic imagination. Convinced that Poland can be a source of innovative, empathetic digital art, we want to show the world that we are ready to create projects to meet the global challenges of culture and relations between people.